

Опис

1. Тези
2. Особливості формування фонетичних умінь і навичок студентів мовного вузу.
3. Розглянуто базові аспекти щодо формування фонетичної компетенції студентів мовного вузу, а саме: індивідуальні особливості, основні фонетичні навички, труднощі.
4. Ключові слова: фонетичні уміння і навички, фонологічна компетенція, індивідуальні особливості.
5. Матеріали між університетського круглого столу "Іноземні мови в системі вищої освіти: досвід, інновації, перспективи". – м. Одеса, 31 жовтня 2016. – С. 124-126.

Особливості формування фонетичних умінь і навичок студентів мовного вузу

Оволодіння фонологічною компетенцією є необхідною передумовою розвитку умінь комунікативного спілкування, оскільки вона не тільки дає можливість розуміти висловлювання інших людей, але і самим виражати свої комунікативні наміри.

Перший курс — найважливіший етап в професійному становленні майбутнього вчителя англійської мови, оскільки на цьому курсі студент отримує перші навички та вміння навчання у вищому навчальному закладі, які значно відрізняються від навчання в загальноосвітній школі. Крім того, рівень мовної підготовки колишніх учнів також не однаковий, тому одним із основних завдань навчання на першому курсі є формування базових компонентів комунікативної компетенції. Наш досвід показує, що оволодівши мовленнєвими вміннями, накопичивши певний лексичний запас та засвоївши граматичний матеріал, у більшості своїй студенти не володіють

фонологічною компетенцією. Не випадково формування мовної компетенції на першому курсі розпочинається з фонологічної компетенції [3, с. 8].

Вслід за Н. Ф. Бориско під фонологічною (фонетичною) компетенцією ми розуміємо здатність особистості до коректного артикуляційного та інтонаційного оформлення власних висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних знань, навичок та загальної мовної свідомості і фонетичної усвідомленості [1, с. 108].

Однак, потреби сьогодення диктують необхідність оволодіння комунікативною компетенцією, яка передбачає володіння знаннями того, як користуватися мовою у процесі спілкування адекватними соціальними і культурними знаннями, навичками і вміннями міжособистісної взаємодії та здатністю індивіда адаптувати свою комунікативну поведінку до контекстних умов, які змінюються [1, с. 24]. Тому формування фонологічної компетенції в мовному вузі повинно бути побудованим на основі комунікативного методу, що визначає мінімальний пороговий рівень сформованості вимовних навичок для тих, хто вивчає іноземну мову. Недостатність оволодіння пороговим рівнем вимови призводить до блокування комунікації, незважаючи навіть на добре розвинені граматичні та лексичні навички.

При формуванні фонологічної компетенції студенти I курсу мовного вузу стикаються з труднощами, які умовно можна поділити на 3 групи: 1) труднощі, пов'язані зі складністю іноземної мови, що вивчається; 2) труднощі, пов'язані з індивідуальними особливостями студентів; 3) труднощі, пов'язані з методами формування фонологічної компетенції [1, с. 26].

Програма з англійської мови для мовних вузів зазначає, що до кінця першого року навчання студенти повинні оволодіти фонетичними навичками слухача та мовця. В першому випадку (as a listener) майбутні вчителі повинні розуміти мовлення носіїв в стандартних варіантах англійської мови та максимально наближене до цих норм мовлення неносіїв мови. В другому

випадку (asaspeaker) студенти повинні продукувати усне мовлення, наближене до стандартної англійської вимови, зрозуміле як носіям, так і неносіям мови [2, с. 51].

Окрім того, формування фонологічної компетенції визначається рядом індивідуальних особливостей самих студентів, а саме: домінування різних стилів навчання (learningstyles) у студентів; різні рівні мовних здібностей; вплив вікових особливостей (пам'ять, сприйняття, увага); дефекти мовлення у деяких студентів в рідній мові, що переноситься і на вивчення іноземної мови; неоднакова мотивація до вивчення іноземної мови; різна готовність до вивчення іноземної мови [3, с. 12].

Враховуючи індивідуальні особливості студентів і труднощі в оволодінні фонетичними уміннями, викладач планує і реалізує навчальний процес, оптимально добираючи зміст, форми і методи навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика формування міжкультурної комунікативної компетенції: курс лекцій: / навчально-методичний посібник для студентів мовних спеціальностей: осв. кваліф. рівня "Магістр" (за ред. С.Ю.Ніколаєвої). – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.
2. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / Колектив авт.: С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей, Ю. В. Головач та ін.; Київ. держ. лінгв. ун-т та ін. – Київ, 2001. – 245 с.
3. Формування фонологічної компетенції студентів I курсу мовного вузу під час вступно-корективного курсу : навчально-методичний посібник : у 2-х ч. Ч. 1 / Книга для викладача / Л. В. Калініна, Т. Ю. Григор'єва, Н. О. Гудзь, А. В. Соколовська, Л. М. Чумак. – Ч. 1. – Житомир : Вид-во "Полісся", 2015. – 248 с.